



**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

_____ Л.І.Чорний
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ 2018 року
М.П.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

**з навчальної дисципліни
«РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ»
для підготовки на другому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня магістра
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
галузі знань 07 Управління та адміністрування**

ЗМІСТ

			Стор.	
1.	Структура вивчення навчальної дисципліни		–	3
	1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	–	3
	1.2.	Лекції	–	4
	1.3.	Семінарські (практичні, лабораторні) заняття	–	6
	1.4.	Самостійна робота студентів	–	23
	1.5.	Підсумковий контроль	–	36
2.	Схема нарахування балів		–	39
3.	Рекомендовані джерела		–	40
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		–	45

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ з/з	Теми	Усього	Кількість годин			
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	СРС
1.	Ринок фінансових послуг та його роль в економіці	10	2	2	-	6
2.	Поняття і класифікація фінансового посередництва	10	2	2	-	6
3.	Інституційна та сегментарна структура ринку фінансових послуг	10	2	2	-	6
4.	Фінансові послуги на грошовому ринку	11	2	2		6
5.	Фінансові послуги на фондовому ринку	10	2	2	-	7
6.	Фінансові послуги на валютному ринку	10	2	2		6
7.	Фінансові послуги на ринку позик	11	2	2	-	6
8.	Фінансові послуги з управління ризиком	11	2	2	-	7
9.	Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг	10	2	2	-	7
10.	Усього	105	18	18	-	69

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1.	<i>Ринок фінансових послуг та його роль в економіці</i>	2
1.1. 1.2. 1.3. 1.4. 1.5.	Суть ринку фінансових послуг та його ознаки Функції та принципи функціонування ринку фінансових послуг Поняття фінансової послуги, її ознаки та види Учасники ринку фінансових послуг, їх види та функції Проблеми та перспективи розвитку ринку фінансових послуг в Україні	
2.	<i>Поняття і класифікація фінансового посередництва</i>	2
2.1. 2.2. 2.3. 2.4.	Суть фінансового посередництва та його значення для функціонування економіки Типи фінансових посередників та їх функції Роль банків у фінансовому посередництві Необхідність функціонування та розвитку небанківського фінансового посередництва	
3.	<i>Інституційна та сегментарна структура ринку фінансових послуг</i>	2
3.1. 3.2. 3.3. 3.4.	Характеристика інституційної та сегментарної структури ринку фінансових послуг Діяльність банків як оферентів фінансових послуг Особливості функціонування небанківських фінансових установ Інші види фінансових установ та особливості їх діяльності з надання фінансових послуг	
4.	<i>Фінансові послуги на грошовому ринку</i>	2
4.1. 4.2. 4.3. 4.4. 4.5.	Депозитні послуги фінансових установ, їх види та характеристика Фінансові послуги банків щодо відкриття та обслуговування рахунків клієнтів Послуги фінансових установ щодо здійснення грошових платежів та розрахунків Фінансові послуги з емісії та обслуговування платіжних карток Фінансові послуги з обслуговування вексельного обігу	
5.	<i>Фінансові послуги на фондовому ринку</i>	2
5.1. 5.2. 5.3. 5.4. 5.5.	Професійна діяльність на фондовому ринку, її види та характеристика Засади та принципи діяльності торговців цінними паперами Фінансові послуги з розміщення цінних паперів на ринку Брокерська діяльність на фондовому ринку Спільне інвестування на фондовому ринку	
6.	<i>Фінансові послуги на валютному ринку</i>	2
6.1. 6.2. 6.3. 6.4.	Склад професійних учасників валютного ринку та регулювання їх діяльності Загальна характеристика валютних операцій та фінансових послуг, що супроводжують їх реалізацію Посередництво фінансових установ у купівлі-продажу валютних цінностей на спотовому та форвардному ринках Фінансові послуги банківських установ з реалізації міжнародних розрахунків	
7.	<i>Фінансові послуги на ринку позик</i>	2
7.1. 7.2. 7.3.	Кредитування юридичних осіб, як вид фінансової послуги Лізингові операції фінансових установ Факторингові послуги банківських установ	

7.4.	Довірчі послуги фінансових установ	
7.5.	Споживче кредитування	
8.	<i>Фінансові послуги з управління ризиком</i>	2
8.1.	Види діяльності фінансових установ з обмеження ризиків.	
8.2.	Загальна характеристика страхових послуг як інструментів перейняття ризику	
8.3.	Гарантійні послуги фінансових установ	
8.4.	Послуги фінансових установ з недержавного пенсійного забезпечення	
8.5.	Резервування як метод управління ризиками фінансових установ	
9.	<i>Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг</i>	2
9.1.	Необхідність, цілі та форми державного регулювання ринку фінансових послуг	
9.2.	Функції та повноваження Національного банку України щодо регулювання ринку банківських послуг	
9.3.	Діяльність Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку	
9.4.	Повноваження Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України	
*	Усього	18

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1. Ринок фінансових послуг та його роль в економіці

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття ринку фінансових послуг та його завдання
2. Ознаки та функції ринку фінансових послуг
3. Суб'єкти та об'єкти ринку фінансових послуг
4. Ознаки класифікації суб'єктів ринку фінансових послуг
5. Суть фінансової послуги та її види
6. Ознаки класифікації фінансових послуг
7. Поняття фінансової установи, її види та особливості державної реєстрації

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі або у формі відкритих запитань за темою заняття

Методичні рекомендації:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: ринок фінансових послуг, фінансові послуги, фінансові операції, фінансові активи, оференти фінансових послуг, споживачі фінансових послуг, функції ринку фінансових послуг, ознаки ринку фінансових послуг, принципи ринку фінансових послуг, проблеми функціонування ринку фінансових послуг, емітенти, фінансова установа,

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- особливостях становлення та розвитку ринку фінансових послуг України;
- чинниках, що впливають на розвиток ринку фінансових послуг;
- принципах функціонування розвинутого ринку фінансових послуг;
- порівняльній характеристиці термінів «фінансова послуга» і «фінансова операція»;
- склад учасників ринку фінансових послуг та їх функціях;
- тенденціях розвитку світового ринку фінансових послуг;
- напрямках підвищення ефективності функціонування ринку фінансових послуг в Україні з урахуванням досвіду розвинутих країн.

Практичні завдання

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Серед нижченаведених оберіть найбільш повне визначення ринку фінансових послуг:
 - 1) ринок фінансових послуг є системою економічних відносин, що забезпечує взаємодію попиту і пропозиції на гроші та їх взаємне врі вноваження;
 - 2) ринок фінансових послуг є системою економічних відносин, пов'язаних з наданням фінансових послуг з метою фінансового забезпечення процесу виробництва, здійснення інвестування та страхування;
 - 3) ринок фінансових послуг є системою економічних відносин, пов'язаних з купівлею-продажем фінансових активів;
 - 4) ринок фінансових послуг є системою економічних відносин, що забезпечує рух позикового капіталу під дією попиту і пропозиції на нього на умовах платності і повернення.
2. Головне завдання ринку фінансових послуг полягає в:

- 1) обслуговуванні процесів випуску та обігу цінних паперів;
 - 2) прискоренні емісії фінансових активів;
 - 3) забезпеченні "переливання" вільного капіталу від заощаджувачів до позичальників з метою створення фондів фінансових ресурсів для здійснення економічної діяльності;
 - 4) визначенні ціни інвестиційного капіталу.
3. *Надання фінансових послуг забезпечує вирішення завдань:*
- 1) прискорення обігу капіталу у суспільстві;
 - 2) стримування інфляційних процесів;
 - 3) підвищення матеріального добробуту населення;
 - 4) всі відповіді є правильними.
4. *Серед нижченаведених оберіть функції, що притаманні ринку фінансових послуг:*
- 1) забезпечення акумуляції та переливу капіталу у суспільстві за допомогою надання фінансових послуг;
 - 2) подолання дефіциту державного бюджету;
 - 3) захист грошових коштів населення та суб'єктів господарювання від інфляційного знецінення;
 - 4) всі відповіді є правильними.
5. *Ринок фінансових послуг виник з появою:*
- 1) грошей;
 - 2) товарних відносин;
 - 3) фінансів;
 - 4) ринкового господарства.
6. *Ознаками ефективного ринку фінансових послуг є:*
- 1) директивне визначення ціни фінансових послуг;
 - 2) ефективна інформаційна база ринку;
 - 3) обмежені вхід на ринок та вихід з ринку;
 - 4) обмеженість пропозиції фінансових послуг.
7. *Оферентами фінансових послуг на світовому ринку є:*
- 1) будь-які фінансові установи, що діють відповідно до законодавства певної держави;
 - 2) центральні банки;
 - 3) транснаціональні банки;
 - 4) 2-га і 3-тя відповіді є правильними.
8. *Об'єктами ринку фінансових послуг є:*
- 1) нерухомість;
 - 2) фінансові активи;
 - 3) фінансові послуги;
 - 4) цінні папери.
9. *Фінансові послуги класифікують:*
- 1) за економічним змістом;
 - 2) за видами цінних паперів;
 - 3) за формою оплати;
 - 4) за періодом здійснення.
10. *Об'єктами фінансових послуг можуть бути:*
- 1) права на винаходи;
 - 2) майно юридичних та фізичних осіб;
 - 3) інвестиції фінансових установ;
 - 4) всі відповіді є правильними.

Семінарське заняття 2

Тема 2. Поняття і класифікація фінансового посередництва

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття фінансового посередництва та його види

2. Механізми перерозподілу капіталу за участю фінансових посередників.
3. Функції, форми та переваги діяльності фінансових посередників та умови їх реалізації
4. Типи фінансових посередників за ринково-орієнтованою та банківсько-орієнтованою моделями фінансового посередництва
5. Функції та значення банків в організації фінансового посередництва.
6. Сучасні риси небанківського фінансового посередництва в Україні.

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі або у формі відкритих запитань за темою
заняття

Методичні рекомендації:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: фінансові посередники, фінансове посередництво, пряме фінансування, опосередковане фінансування, банківське посередництво, небанківське посередництво, ринково орієнтована модель фінансового посередництва, банківсько-орієнтована модель фінансового посередництва, змішана модель фінансового посередництва, депозитні інститути, ощадні установи контрактного типу, інвестиційні посередники, трастові компанії.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- суттєвих відмінностях моделей організації фінансового посередництва;
- особливостях механізму прямого фінансування суб'єктів господарювання без участі фінансових посередників;
- особливостях механізму опосередкованого фінансування через розміщення фінансових активів позичальника на ринку;
- особливостях механізму опосередкованого фінансування шляхом випуску фінансовим посередником власних фінансових активів;
- типах фінансових посередників за банківсько-орієнтованою моделлю фінансового посередництва;
- видах фінансових посередників за ринково орієнтованою моделлю фінансового посередництва;
- загальній характеристиці складу та діяльності депозитних інститутів на розвинутому ринку;
- чинниках, що зумовили появу та розвиток діяльності небанківських фінансових установ в Україні.

Практичні завдання

Завдання 1. *Дайте правильну відповідь на тестові питання:*

1. *Фінансові посередники - це інститути, що забезпечують:*
 - 1) перерозподіл капіталу у суспільстві за допомогою непрямого фінансування;
 - 2) пряме фінансування діяльності суб'єктів господарювання;
 - 3) надання посередницьких послуг на товарному ринку;
 - 4) визначення рейтингів суб'єктів господарювання.
2. *Фінансовими посередниками в Україні є:*
 - 1) банківські установи;
 - 2) фондові та валютні біржі;
 - 3) реєстратори прав власності на цінні папери;
 - 4) депозитарні установи.
3. *Переваги діяльності фінансових посередників на ринку полягають у:*

- 1) забезпеченні вищої ринкової ціни фінансового активу;
 - 2) збільшенні доходності фінансових вкладень;
 - 3) забезпеченні обігу цінних паперів на фондових біржах;
 - 4) гарантуванні фіксованого доходу на вкладений капітал.
4. *Формами діяльності посередників на ринку фінансових послуг є:*
- 1) реєстрація прав власності на цінні папери;
 - 2) акумуляція заощаджень населення;
 - 3) котирування цінних паперів на біржі;
 - 4) депозитарна діяльність з цінними паперами.
5. *Основними типами фінансових посередників за ринково орієнтованою моделлю фінансового посередництва є:*
- 1) ощадні установи контрактного типу;
 - 2) депозитарні установи;
 - 3) розрахунково-клірингові установи;
 - 4) небанківські фінансові установи.
6. *До депозитних інститутів як типу фінансових посередників за ринково орієнтованою моделлю належать:*
- 1) страхові компанії;
 - 2) кредитні спілки;
 - 3) недержавні пенсійні фонди;
 - 4) інвестиційні компанії.
7. *До складу інвестиційних посередників за ринково орієнтованою моделлю фінансового посередництва належать:*
- 1) холдингові компанії;
 - 2) інвестиційні фонди;
 - 3) довірчі товариства;
 - 4) страхові компанії.
8. *Для залучення заощаджень фінансові посередники здійснюють:*
- 1) розміщення на ринку цінних паперів позичальників;
 - 2) випуск власних фінансових активів;
 - 3) викуп цінних паперів позичальників з метою їх подальшого перепродажу;
 - 4) всі відповіді є вірними.
9. *Пряме фінансування забезпечується шляхом передачі вільного капіталу:*
- 1) від банку до позичальника;
 - 2) від кредитної спілки до позичальника;
 - 3) від власника коштів до позичальника;
 - 4) від інвестиційного фонду до позичальника.
10. *За банківсько-орієнтованою моделлю фінансового посередництва фінансові посередники поділяються на такі типи:*
- 1) депозитні інститути та ощадні установи контрактного типу;
 - 2) банківські установи та інвестиційні посередники;
 - 3) банківські установи та небанківські фінансові установи;
 - 4) депозитні інститути та небанківські фінансові посередники.

Семінарське заняття 3

Тема 3. Інституційна та сегментарна структура ринку фінансових послуг

Питання для усного опитування та дискусії

1. Характеристика інституційної структури ринку фінансових послуг
2. Сутність сегментарної структури ринку фінансових послуг

3. Порядок створення і діяльності банків як фінансових посередників
4. Особливості діяльності кредитних спілок
5. Особливості діяльності недержавних пенсійних фондів
6. Особливості діяльності ломбардів
7. Особливості діяльності інститутів спільного інвестування

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі або у формі відкритих запитань за темою заняття

Методичні рекомендації:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: інституційна структура ринку фінансових послуг, ринок банківських послуг, ринок фінансових послуг небанківських установ, універсальні та спеціалізовані банки, кредитні спілки, ломбарди, довірчі товариства, інститути спільного інвестування, недержавні пенсійні фонди, компанії з управління активами, професійні адміністратори недержавних пенсійних фондів, страховики, страхові посередники, сегментарна структура ринку фінансових послуг, міжнародний ринок фінансових послуг, національні ринки фінансових послуг, організований ринок фінансових послуг, стихійний ринок фінансових послуг, грошовий ринок, депозитний ринок, обліковий ринок, міжбанківський ринок, інструменти грошового ринку, фондовий ринок, валютний ринок, страховий ринок.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- оференти ринку банківських послуг та особливості їх функціонування;
- поділ ринку фінансових послуг небанківських установ на сегменти ринку залежно від складу інституційних учасників небанківського фінансового сектора;
- характеристики найбільш розвинутих ринків: кредитного, депозитного, розрахункового, страхового;
- особливостях фінансових послуг, що надаються на основі банківської ліцензії;
- нормативних вимогах для банків як основних фінансових посередників;
- нормативних вимогах для кредитних спілок, ломбардів, страхових компаній, недержавних пенсійних фондів як основних небанківських фінансових посередників
- характеристики фінансових послуг, що пропонуються на ринку небанківськими фінансовими посередниками.

Практичні завдання

Завдання 1. *Дайте правильну відповідь на тестові питання:*

1. *За принципами організації в складі ринку фінансових послуг виділяють:*

- 1) фондовий ринок;
- 2) валютний ринок;
- 3) ринок позикового капіталу;
- 4) стихійний ринок.

2. *З нижченаведених оберіть ті функції, що виконує грошовий ринок:*

- 1) формування пропозиції низько ліквідних грошових засобів;
- 2) створення умов для функціонування фондових бірж;
- 3) трансформація грошового капіталу у позиковий капітал;
- 4) забезпечення обігу довготермінових цінних паперів.

3. *Інструментами грошового ринку є:*

- 1) акції;
- 2) облігації зовнішньої державної позики України;
- 3) чеки;

- 4) опціони.
4. *Комерційні векселі використовуються як:*
 - 1) засіб обігу;
 - 2) засіб нагромадження;
 - 3) засіб оформлення комерційного кредиту;
 - 4) світові гроші.
5. *Ремітент – це:*
 - 1) боржник за переказним векселем;
 - 2) кредитор за переказним векселем;
 - 3) перший векселетримач;
 - 4) гарант оплати переказного векселя.
6. *Ліквідний фондовий ринок характеризується:*
 - 1) оборотом ліквідних цінних паперів;
 - 2) своєю здатністю негайно задовольнити пропозиції купівлі-продажу цінних паперів за ринковою ціною;
 - 3) частими угодами купівлі-продажу цінних паперів;
 - 4) високим попитом на цінні папери.
7. *До емісійних цінних паперів належать:*
 - 1) чеки;
 - 2) коносаменти;
 - 3) інвестиційні сертифікати;
 - 4) опціони.
8. *Іпотечними цінними паперами згідно із законодавством України вважаються:*
 - 1) корпоративні облігації;
 - 2) прості та привілейовані акції;
 - 3) сертифікати фондів операцій з нерухомістю;
 - 4) коносаменти.
9. *Засвідчення права власності на ордерний цінний папір здійснюється:*
 - 1) на підставі пред'явлення цінного паперу;
 - 2) на підставі пред'явлення виписки з реєстру власників таких цінних паперів та самого цінного паперу (або його сертифікату);
 - 3) на підставі пред'явлення цінного паперу та за наявності передавального напису на ньому, що свідчить про перехід прав за цим документом до його пред'явника;
 - 4) всі відповіді є вірними.
10. *Випуск інвестиційних сертифікатів здійснює:*
 - 1) корпоративний інвестиційний фонд;
 - 2) компанія з управління активами пайового інвестиційного фонду;
 - 3) торговець цінними паперами;
 - 4) інвестиційний банк.

Семінарське заняття 4

Тема 4. Фінансові послуги на грошовому ринку

Питання для усного опитування та дискусії

1. Суть та значення депозитних послуг в процесах акумуляції інвестиційного капіталу
2. Види банківських депозитів, їх переваги та недоліки для вкладників
3. Види рахунків, що відкриваються банківськими установами клієнтам
4. Принципи банківського розрахункового обслуговування
5. Форми безготівкових розрахунків, їх види та характеристика
6. Суть банківської платіжної картки та її види

7. Основні види фінансових послуг щодо обслуговування вексельного обігу

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі або у формі відкритих запитань за темою заняття

Методичні рекомендації:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: депозитна операція, депозити до запитання, строкові депозити, ощадні вклади, ощадні сертифікати, депозитні сертифікати НБУ, депозитний відсоток, розрахункові послуги, поточні рахунки, депозитні рахунки, платіжні картки, переказ коштів, дорожні чеки, кредитні вексельні операції, облік векселя, комісійні вексельні операції, інкасування векселя, доміциляція векселя, авалювання векселя, торговельні вексельні операції, розрахункові вексельні операції.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- сутності і особливостях депозитних послуг банків і кредитних спілок;
- факторах, що визначають величину депозитного відсотка для клієнтів банків і кредитних спілок;
- особливостях депозитних послуг для банківських установ;
- видах рахунків, що відривають банки юридичним і фізичним особам;
- особливостях використання різних форм безготівкових розрахунків при наданні банками розрахункових послуг;
- особливостях функціонування в Україні системи міжбанківських розрахунків;
- різновидах, порядку емісії та використання платіжних банківських краток;
- особливостях вексельного обігу.

Практичні завдання

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Фінансові послуги із залучення коштів заощаджувачів на депозитні рахунки з метою їх зберігання та примноження надаються:

- 1) банками та кредитними спілками;
- 2) банками та інститутами спільного інвестування;
- 3) банками та фінансовими компаніями;
- 4) банками та ломбардами.

2. Депозитні операції банків пов'язані з:

- 1) розміщенням коштів юридичних і фізичних осіб на визначений термін;
- 2) залученням коштів юридичних і фізичних осіб на визначений термін або до запитання;
- 3) випуском облігацій;
- 4) відповідальним зберіганням цінних паперів.

3. Депозитні операції банків забезпечують:

- 1) формування попиту на гроші;
- 2) створення пропозиції грошей;
- 3) залучення вільного грошового капіталу державою;
- 4) визначення ціни грошового капіталу.

4. Пасивні депозити банків пов'язані з:

- 1) випуском акцій;
 - 2) придбанням депозитних сертифікатів НБУ;
 - 3) залученням вільних коштів фізичних осіб;
 - 4) залученням вільних коштів юридичних осіб.
5. Ощадні сертифікати випускаються з метою:

- 1) формування статутного капіталу банків;
 - 2) покриття збитків від банківської діяльності;
 - 3) залучення банками заощаджень фізичних і юридичних осіб;
 - 4) збільшення суми власного капіталу банку.
6. *За допомогою випуску депозитних сертифікатів Національний банк України залучає кошти:*
- 1) фізичних осіб;
 - 2) юридичних осіб;
 - 3) банків;
 - 4) держави.
7. *До участі в аукціонах НБУ з розміщення депозитних сертифікатів допускаються банки, які:*
- 1) не мають заборгованості за короткостроковими кредитами НБУ;
 - 2) не мають заборгованості за кредитами «овернайт»;
 - 3) своєчасно та в повному обсязі формують обов'язкові резерви;
 - 4) всі відповіді є вірними.
8. *Сума коштів на депозитному рахунку члена кредитної спілки не може перевищувати:*
- 1) 10% загальних зобов'язань спілки;
 - 2) 20% загальних зобов'язань спілки;
 - 3) 30% загальних зобов'язань спілки;
 - 4) 50% загальних зобов'язань спілки.
9. *Примусове списання коштів з рахунків платників за рішенням суду здійснюється за допомогою розрахунків з використанням:*
- 1) платіжних вимог - доручень;
 - 2) платіжних вимог;
 - 3) платіжних доручень;
 - 4) акредитивів.
10. *Інвестиційні рахунки, що відкриваються в уповноважених банках інвесторам-нерезидентам для здійснення інвестиційної діяльності в Україні, належать до:*
- 1) поточних;
 - 2) депозитних;
 - 3) кореспондентських;
 - 4) рахунків за спеціальним режимом використання.

Завдання 3.

Задача 1. Обчисліть суму доходу вкладника банку від розміщення коштів на терміновому депозиті за такими даними: початкова сума вкладу - 5000 грн., процентна ставка за депозитом – 15% річних, термін розміщення вкладу - 5 років. За умовами депозитного договору виплата доходу за вкладом здійснюється після закінчення його терміну. Порівняйте суму доходу вкладника за умови нарахування відсотків по депозиту за схемою простих і складних відсотків.

Задача 2. Визначте суму доходу вкладника банку за весь період зберігання коштів на депозитному рахунку за такими даними: початкова сума вкладу - 1000 грн., процентна ставка за депозитом – 12% річних, термін розміщення вкладу - 18 місяців, додаткова сума грошових коштів, що була внесена вкладником на початок четвертого і сьомого місяців зберігання коштів - 1000 грн. За умовами депозитного договору нарахування і виплата доходу за вкладом здійснюється щоквартально.

Задача 3. Інвестор вклав 20000 грн. під 11% річних при умові нарахування складних процентів щокварталу. Яку суму він отримає через 8 років?

Задача 4. Клієнт помістив у банк 70 тис. грн. на строковий вклад на 4 місяці зі щомісячним нарахуванням складних відсотків 10% річних. Визначите, яка сума буде на рахунку на кінець терміну.

Методичні рекомендації для виконання завдання

У випадку розміщення вкладів з нарахуванням відсотків за формулою простих відсотків кінцева сума депозиту визначається формулою:

$$FV = PV * (1 + i * n).$$

У випадку розміщення вкладів з капіталізацією відсотків за формулою складних відсотків кінцева сума депозиту визначається формулою:

$$FV = PV * (1 + i)^n,$$

де FV – майбутня вартість;

PV – дійсна вартість;

i – процентна ставка в частках у кожному з періодів нарахування процентів n;

n – кількість періодів нарахування процентів, у кожному з яких процентна ставка дорівнює i.

Семінарське заняття 5.

Тема 5. Фінансові послуги на фондовому ринку

Питання для усного опитування та дискусії

1. Види професійної діяльності на фондовому ринку
2. Діяльність з торгівлі цінними паперами, її суть та види
3. Суть діяльності з організації торгівлі цінними паперами на ринку та її професійні учасники
4. Принципи брокерської діяльності та види фінансових послуг брокерських контор
5. Суть спільного інвестування та механізм його реалізації
6. Управління активами інституційних інвесторів

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі або у формі відкритих запитань за темою заняття

Методичні рекомендації:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: професійна діяльність на фондовому ринку, діяльність з торгівлі цінними паперами, діяльність з управління активами, депозитарна діяльність, діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку, брокерська діяльність, дилерська діяльність, андеррайтинг, діяльність з управління цінними паперами, розрахунково-клірингова діяльність, діяльність з ведення реєстрів іменних цінних паперів, торговці цінними паперами, брокерська контора, комісійна винагорода брокера, спільне інвестування, корпоративний інвестиційний фонд, пайовий інвестиційний фонд, венчурний фонд.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- види професійної діяльності фінансових посередників на фондовому ринку;
- особливості брокерської, дилерської діяльності та андеррайтингу на фондовому ринку;
- сутність професійної діяльності з управління цінними паперами та її види;
- особливості депозитарних послуг на фондовому ринку та її оференти;
- принципи діяльності торговців цінними паперами на фондовому ринку;
- сутність послуг IPO на фондовому ринку;
- переваги і недоліки послуг інститутів спільного інвестування для клієнтів;
- необхідність створення компаній з управління активами та вимоги щодо їх послуг.

Практичні завдання

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. До емісійних цінних паперів належать:

- 1) чеки;
- 2) коносаменти;
- 3) інвестиційні сертифікати;
- 4) опціони.

2. Іпотечними цінними паперами згідно із законодавством України вважаються:

- 1) корпоративні облігації;
- 2) прості та привілейовані акції;
- 3) сертифікати фондів операцій з нерухомістю;
- 4) коносаменти

3. Засвідчення права власності на ордерний цінний папір здійснюється:

- 1) на підставі пред'явлення цінного паперу;
- 2) на підставі пред'явлення виписки з реєстру власників таких цінних паперів та самого цінного паперу (або його сертифікату);
- 3) на підставі пред'явлення цінного паперу та за наявності передавального напису на ньому, що свідчить про перехід прав за цим документом до його пред'явника;
- 4) всі відповіді є вірними.

4. Випуск інвестиційних сертифікатів здійснює:

- 1) корпоративний інвестиційний фонд;
- 2) компанія з управління активами пайового інвестиційного фонду;
- 3) торговець цінними паперами;
- 4) інвестиційний банк.

5. Призначення первинного фондового ринку полягає в:

- 1) забезпеченні обороту цінних паперів;
- 2) публічному або закритому розміщенні випущених цінних паперів на ринку;
- 3) зміні власника цінного паперу;
- 4) забезпеченні ліквідності цінних паперів.

Семінарське заняття 6.

Тема 6. Фінансові послуги на валютному ринку

Питання для усного опитування та дискусії

1. Види професійних учасників валютного ринку та особливості ліцензування їх діяльності
2. Суть валютних операцій та їх види
3. Види фінансових послуг, що реалізуються на валютному ринку України
4. Особливості надання фінансових послуг на валютному ринку “спот” та “форвард”
5. Суть, значення та особливості міжнародних розрахунків

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі або у формі відкритих запитань за темою заняття

Методичні рекомендації:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: професійні учасники валютного ринку, уповноважені банки, уповноважені небанківські фінансові установи, генеральні ліцензії, індивідуальні ліцензії, валютні операції, поточні торговельні операції, поточні неторговельні операції, валютні

операції, що пов'язані з рухом капіталу, валютно-обмінні операції, валютні операції на умовах «спот», валютні операції на умовах «форвард», валютний арбітраж, валютний опціон, валютний форвардний контракт, валютний ф'ючерсний контракт, міжнародні розрахунки, акредитивна форма розрахунків, інкасова форма розрахунків, банківський переказ, вексельна форма розрахунків, чекова форма розрахунків.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- професійні учасники валютного ринку та особливості ліцензування їх діяльності;
- валютні операції, проведення яких вимагає наявності індивідуальної ліцензії в професійних учасників валютного ринку;
- умови відкриття пунктів обміну валюти суб'єктами господарювання;
- види фінансових послуг, що надаються в процесі здійснення валютних операцій на валютному ринку;
- порядок визначення крос-курсу та його необхідність на валютному ринку;
- етапи здійснення касових валютних операцій;
- особливості використання валютних опціонів, ф'ючерсних і форвардних контрактів.

Практичні завдання

Завдання 1. *Дайте правильну відповідь на тестові питання:*

1. Оберіть найбільш повне визначення валютного ринку:

- 1) валютний ринок - це сфера купівлі-продажу іноземної валюти;
- 2) валютний ринок - це сфера купівлі-продажу національної та іноземної валюти;
- 3) валютний ринок - це система економічних відносин, що забезпечує обіг іноземної валюти під впливом попиту і пропозиції на неї;
- 4) валютний ринок - це система економічних відносин, функціонування яких забезпечує купівлю-продаж національних грошових одиниць та іноземних валют з метою їх використання для обслуговування міжнародних платежів та здійснення інвестиційної діяльності.

2. Валютний ринок виконує такі функції:

- 1) забезпечує найбільш ефективний перерозподіл капіталу всередині країни;
- 2) сприяє подоланню дефіциту державного бюджету;
- 3) забезпечує міжнародний перелив капіталу;
- 4) гарантує одержання доходу на цінні папери, що випущені в іноземній валюті.

3. Форма конвертованості валюти, при якій свободою обміну національних грошових одиниць на іноземну валюту наділені лише резиденти, визначається як:

- 1) повна;
- 2) часткова;
- 3) зовнішня;
- 4) внутрішня.

4. Методами, за допомогою яких держава регулює валютний курс, є:

- 1) дисконтна політика;
- 2) випуск облігацій зовнішніх державних позик;
- 3) залучення зовнішніх кредитів;
- 4) обмеження валютних операцій комерційних банків.

5. Професійними учасниками валютного ринку в Україні є:

- 1) уповноважені банки;
- 2) уповноважені небанківські фінансові установи;
- 3) Національний банк України;
- 4) всі відповіді є вірними.

6. Пункт обміну валюти в Україні може відкрити:

- 1) уповноважений банк;

- 2) уповноважена небанківська фінансова установа;
 - 3) суб'єкт господарювання, який уклав з уповноваженим банком агентську угоду на відкриття пункту обміну валюти;
 - 4) всі відповіді є вірними.
7. Для здійснення діяльності на валютному ринку України небанківська фінансова установа повинна одержати:
- 1) генеральну ліцензію НБУ на проведення операцій з валютними цінностями;
 - 2) індивідуальні ліцензії НБУ на проведення операцій з валютними цінностями;
 - 3) дозволи НБУ на здійснення валютних операцій;
 - 4) всі відповіді є вірними.
8. Валютно-обмінними операціями в Україні вважаються:
- 1) придбання валютних цінностей за дорученням клієнта на міжбанківському валютному ринку;
 - 2) придбання валютних цінностей за дорученням клієнта на міжнародному валютному ринку;
 - 3) купівля-продаж дорожніх чеків за готівкову валюту;
 - 4) всі відповіді є вірними.
9. Касові валютні угоди передбачають проведення розрахунків за валютними цінностями:
- 1) в обмежений термін часу;
 - 2) негайно після укладення угоди;
 - 3) протягом 2-х робочих днів без врахування дня укладення угоди;
 - 4) не пізніше ніж на 5 робочий день після дня укладення угоди.
10. До касових валютних угод належать:
- 1) опціонна угода;
 - 2) угода СПОТ;
 - 3) угода СВОП;
 - 4) ф'ючерсна угода.

Семінарське заняття 7.

Тема 7. Фінансові послуги на ринку позик

Питання для усного опитування та дискусії

1. Сутність і принципи банківського кредитування
2. Види банківських кредитів та їх особливості надання банками
3. Лізингові операції як різновид кредитних послуг
4. Особливості факторингових послуг банків
5. Довірчі послуги фінансових установ

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі або у формі відкритих запитань за темою заняття

Методичні рекомендації:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: кредитні послуги, кредитні операції, види кредиту, іпотечний кредит, бланковий кредит, консорціумний кредит, овердрафт, форфейтинг, лізинг, лізинговий кредит, лізингодавець, лізингодержувач, лізингові платежі, факторинг, факторинговий кредит, довірчі операції, довіритель, управитель, фонд фінансування будівництва, фонд операцій з нерухомістю, споживчий кредит.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- основні види фінансових послуг, що реалізуються на ринку позик: кредитування, довірчі та гарантійні операції;
- особливості лізингового, консорціумного та факторингового кредиту;
- механізм реалізації оперативного та фінансового лізингу на ринку позик;
- оференти довірчих послуг в Україні;
- оференти фінансових послуг зі споживчого кредитування;
- особливості надання кредитних послуг кредитними спілками та ломбардами.

Практичні завдання

Завдання 1. *Дайте правильну відповідь на тестові питання:*

1. *Властивостями позикового капіталу є:*

- 1) здатність до самозростання;
- 2) передача в користування на необмежений термін часу;
- 3) незмінна ціна;
- 4) 1-ша і 3-тя відповіді є правильними.

2. *Кредиторами на ринку позик можуть бути:*

- 1) банки;
- 2) кредитні спілки;
- 3) фінансові компанії;
- 4) всі відповіді є вірними.

3. *Формою руху позикового капіталу є:*

- 1) цінні папери;
- 2) гроші як засіб обігу;
- 3) гроші як засіб нагромадження;
- 4) кредит;

4. *Держава регулює ситуацію на ринку позик за допомогою:*

- 1) облікової ставки НБУ;
- 2) емісії казначейських векселів;
- 3) заборони діяльності окремих банків;
- 4) страхування операцій банків.

5. *Комерційні векселі використовуються як:*

- 1) засіб обігу;
- 2) засіб нагромадження;
- 3) засіб оформлення комерційного кредиту;
- 4) світові гроші.

6. *Ремітент – це:*

- 1) боржник за переказним векселем;
- 2) кредитор за переказним векселем;
- 3) перший векселедержатель;
- 4) гарант оплати переказного векселя.

7. *В межах стихійного ринку фінансових послуг здійснюються наступні операції:*

- 1) купівля-продаж валюти уповноваженими банками та небанківськими фінансовими установами;
- 2) надання коштів у позичку без сплати відсотків;
- 3) купівля-продаж цінних паперів особами, що не мають ліцензії торговця цінними паперами;
- 4) всі відповіді є правильними.

8. *До кредитних фінансових послуг належать:*

- 1) лізинг;
- 2) факторинг;

- 3) споживчий кредит;
- 4) всі відповіді є правильними.
9. *Гарантійними фінансовими послугами вважаються:*
 - 1) облік векселя;
 - 2) авалювання векселя;
 - 3) факторинг;
 - 4) лізинг.
10. *При зростанні ціни капіталу в країні:*
 - 1) зменшується обсяг заощаджень;
 - 2) зростає обсяг заощаджень;
 - 3) зростає попит на інвестиційні ресурси;
 - 4) попит на інвестиційні ресурси залишається незмінним.

Семінарське заняття 8.

Тема 8. Фінансові послуги з управління ризиком

Питання для усного опитування та дискусії

1. Суть та види фінансового ризику
2. Внутрішні методи уникнення та мінімізації фінансових ризиків
3. Види фінансових послуг, що забезпечують перейняття ризиків
4. Суть та види банківських гарантій
5. Особливості діяльності фінансових установ щодо надання порук
6. Суть та види страхових послуг
7. Резервування як метод управління фінансовими ризиками фінансових установ

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі або у формі відкритих запитань за темою заняття

Методичні рекомендації:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: ризик, фінансовий ризик, кредитний ризик, процентний ризик, валютний ризик, депозитний ризик, інфляційний ризик, ризик втрати ліквідності, ризик втрати здоров'я, ризик настання інвалідності, страхування, страхові послуги, обов'язкове страхування, добровільне страхування, майнове страхування, особисте страхування, страхування життя, страхування відповідальності, страхування підприємницьких ризиків, страхування кредитів, страховий внесок, банківська гарантія, бенефіціар, принципал, порука, недержавне пенсійне забезпечення, пенсійний контракт, пенсійна схема, пенсійні виплати, довічна пенсія, пенсійний депозитний рахунок, резерви фінансових установ.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- причини виникнення фінансового ризику та його види;
- особливості уникнення та обмеження концентрації фінансового ризику;
- основні види фінансових послуг, що забезпечують перейняття ризиків суб'єктів господарювання;
- зовнішні механізми мінімізації фінансових ризиків суб'єктів господарювання;
- страхові послуги, як інструмент перейняття ризику;
- особливості гарантійних послуг фінансових установ;

- надання фінансових послуг щодо управління активами недержавних пенсійних фондів;
- сутність і необхідність резервування як методу управління ризиками фінансових установ.

Практичні завдання

Завдання 1. *Дайте правильну відповідь на тестові питання:*

1. Гарантійними фінансовими послугами вважаються:

- 1) облік векселя;
- 2) авалування векселя;
- 3) факторинг;
- 4) надання коштів у позику.

2. Об'єктами фінансових послуг можуть бути:

- 1) права на винаходи;
- 2) майно юридичних та фізичних осіб;
- 3) інвестиції фінансових установ;
- 4) всі відповіді є правильними.

3. Не вважають фінансовою послугою:

- 1) організацію туризму;
- 2) надання коштів у позику;
- 3) купівлю-продаж фінансових активів за дорученням клієнта;
- 4) споживчий кредит.

4. Проблемами розвитку ринку фінансових послуг в Україні є:

- 1) недостатній законодавчий захист прав споживачів фінансових послуг;
- 2) недостатня довіра заощаджувачів до діяльності фінансових установ;
- 3) непрозора професійна діяльність окремих фінансових установ;
- 4) всі відповіді є правильними.

5. Ринок фінансових послуг в Україні характеризується:

- 1) високою ризикованістю операцій;
- 2) недостатньою стабільністю;
- 3) невеликою конкуренцією між фінансовими установами;
- 4) всі відповіді є правильними.

6. Принцип контрольованості ринку фінансових послуг передбачає:

- 1) здійснення нагляду і контролю за діяльністю професійних учасників ринку;
- 2) проведення контролю за фінансовими операціями, що підлягають фінансовому моніторингу;
- 3) запобігання зловживанням і порушенням законодавства на ринку фінансових послуг;
- 4) всі відповіді є правильними.

7. Ціною фінансової послуги є:

- 1) комісійна винагорода;
- 2) маржа;
- 3) процентний дохід;
- 4) всі відповіді є правильними.

8. Чинниками, що впливають на ціну фінансової послуги, є:

- 1) пропозиція фінансових послуг на ринку;
- 2) державне регулювання процесу ціноутворення на ринку фінансових послуг;
- 3) ступінь ризику, що виникає в процесі надання послуги;
- 4) всі відповіді є правильними.

9. Намірами фінансового посередника в процесі надання фінансової послуги є:

- 1) одержання прибутку;
- 2) мінімізація витрат;
- 3) обмеження або уникнення ризику, що може виникнути під час реалізації фінансової операції;

4) всі відповіді є правильними.

10. Розвинута ринкова економіка характеризується:

- 1) обсягом заощаджень, що динамічно зростає;
- 2) обсягом заощаджень, що постійно зменшується;
- 3) різноманітною структурою заощаджень у суспільстві;
- 4) 1-ша і 3-тя відповіді є правильними.

Семінарське заняття 9

Тема 9. Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг

Питання для усного опитування та дискусії

1. Цілі та завдання державного регулювання ринку фінансових послуг в Україні
2. Органи державного регулювання ринку фінансових послуг та принципи їх взаємодії
3. Форми державного регулювання ринку фінансових послуг в Україні
4. Діяльність Національного банку України щодо регулювання та нагляду на ринку банківських послуг
5. Державне регулювання небанківського фінансового сектора в Україні

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі або у формі відкритих запитань за темою заняття

Методичні рекомендації:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: державне регулювання ринку фінансових послуг, цілі державного регулювання ринку фінансових послуг, Національний банк України, Національна комісія з регулювання ринків фінансових послуг, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, саморегулюючі організації учасників ринку, форми державного регулювання ринку фінансових послуг, ліцензування діяльності з надання фінансових послуг, заходи впливу уповноваженого державного органу.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- цілі державного регулювання ринку фінансових послуг в сучасних умовах розвитку
- ролі НБУ як регулятора ринку фінансових послуг України
- особливостях діяльності Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо регулювання діяльності Oferentів фінансових послуг
- повноваженнях Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України щодо регулювання діяльності небанківського фінансового сектора
- проблеми та напрями вдосконалення державного регулювання ринку фінансових послуг в Україні.

Практичні завдання

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Небанківські фінансові установи за умови одержання ліцензії НБУ мають право здійснювати такі банківські операції:

- 1) відкриття та ведення поточних рахунків клієнтів;
- 2) переказ грошових коштів з рахунків клієнтів;
- 3) розміщення залучених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик;
- 4) всі відповіді є вірними.

2. Для одержання ліцензії на виконання окремих банківських операцій регулятивний капітал небанківської фінансової установи повинен становити не менш ніж:
- 1) 1 млн. євро;
 - 2) 2 млн. євро;
 - 3) 3 млн. євро;
 - 4) 10 млн. євро.
3. Строк дії ліцензії на здійснення розрахунково-клірингової діяльності на фондовому ринку становить:
- 1) 1 рік;
 - 2) 2 роки;
 - 3) 5 років;
 - 4) 10 років.
4. Порядок заміни компанії управління активами інституту спільного інвестування визначає:
- 1) Національний банк України;
 - 2) Міністерство фінансів України;
 - 3) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;
 - 4) Національна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України.
5. Затвердження вимог до звіту про підсумки випуску сертифікатів фондів операцій з нерухомістю входить у повноваження:
- 1) Національного банку України;
 - 2) Міністерства фінансів України;
 - 3) Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку;
 - 4) Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України.
6. Територіальні управління Нацфінпослуг мають право:
- 1) проводити планові перевірки фінансових установ, що здійснюють діяльність у відповідному регіоні;
 - 2) досліджувати дані про клієнта фінансової установи тільки з метою виконання завдань нагляду;
 - 3) накладати адміністративні стягнення та штрафні санкції;
 - 4) всі відповіді є вірними.
7. За невиконання уповноваженим банком зобов'язань щодо купівлі іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України за дорученням і за рахунок резидента застосовується такий захід впливу:
- 1) позбавлення генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій;
 - 2) позбавлення індивідуальної ліцензії на здійснення валютних операцій;
 - 3) заборона здійснювати операції на міжбанківському валютному ринку;
 - 4) всі відповіді є вірними.
8. Встановлення граничних розмірів винагороди за надання послуг з управління активами недержавних пенсійних фондів здійснюється:
- 1) Національним банком України;
 - 2) Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;
 - 3) Національною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України;
 - 4) Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Нацфінпослуг.
9. Ліцензування діяльності компаній з управління активами здійснює:
- 1) Національний банк України;
 - 2) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;
 - 3) Національна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України;
 - 4) Міністерство фінансів України.
10. Нагляд і контроль за діяльністю лізингових і факторингових компаній в Україні здійснює:

- 1) Національний банк України;
- 2) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;
- 3) Національна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України;
- 4) Міністерство фінансів України.

1.4. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів є однією з форм оволодіння матеріалом із навчальної дисципліни. Виконання самостійної роботи дозволяє розвивати самостійне мислення, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опановувати практичні навички проведення розрахунків.

Мета самостійної роботи полягає в засвоєнні у повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації. Завданням самостійного вивчення курсу є засвоєння студентами теоретичного матеріалу з курсу ринок фінансових послуг.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 605,7% (69 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (105 годин).

У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки.

Самостійна робота студента передбачає:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни;
- підготовку до практичних, семінарських занять;
- підготовку до виступу на семінарських заняттях;
- поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань;
- вирішення розрахункових завдань за вивченою темою;
- написання рефератів за заданою проблематикою;
- пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни;
- аналітичний розгляд наукової публікації;
- підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю;
- систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового заліку.

Студенти виконують письмову роботу (реферативне повідомлення) самостійно з одержанням необхідних консультацій від науково-педагогічного працівника протягом семестру. Форма контролю – перевірка письмових робіт та захист.

Тема 1. Ринок фінансових послуг та його роль в економіці

Питання для самостійної роботи

1. Завдання та необхідність функціонування ринку фінансових послуг в ринковій економіці
2. Стандарти та принципи діяльності розвинутого ринку фінансових послуг
3. Вплив процесів приватизації на формування ринку фінансових послуг в Україні

4. Роль ринку фінансових послуг в акумуляції та перерозподілі інвестиційного капіталу
5. Етапи становлення та розвитку ринку фінансових послуг в Україні
6. Основні проблеми функціонування ринку фінансових послуг в Україні
7. Емітенти фінансових активів, їх види та особливості діяльності на ринку
8. Особливості діяльності індивідуальних та інституційних інвесторів на ринку фінансових послуг.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення розкрити причинно-наслідкові залежності у процесі функціонування ринку фінансових послуг, а також розкрити проблемні аспекти й запропонувати напрями їх вирішення.

Завдання 1. Обґрунтуйте власне бачення проблемних питань:

1. Проблеми інтеграції українського ринку фінансових послуг у європейський та світові ринки
2. Дослідження ринку фінансових послуг та розробка його нових інструментів
3. Необхідність та завдання моніторингу фінансових операцій
4. Порівняльна характеристика ринків фінансових послуг країн східної Європи
5. Роль та функції держави як учасника ринку фінансових послуг
6. Інвестиційний капітал: характеристика, джерела, постачальники та споживачі
7. Механізм утворення та розміщення заощаджень в економіці ринкового типу
8. Проблеми здійснення фінансових інвестицій в Україні
9. Діяльність фінансових посередників щодо залучення заощаджень населення до інвестиційних процесів
10. Діяльність фінансових установ щодо запобігання легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом
11. Законодавче забезпечення діяльності з моніторингу фінансових операцій.

Завдання 2. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Оберіть найбільш повне визначення терміну «оференти фінансових послуг»:

- 1) фінансові установи, що надають фінансові послуги на платній основі;
- 2) банківські та небанківські фінансові установи, які одержали дозвіл уповноважених державних органів на здійснення певних фінансових операцій;
- 3) банківські та небанківські фінансові установи, а також суб'єкти господарювання, які одержали дозвіл уповноважених державних органів на здійснення певних фінансових операцій;
- 4) фінансові установи та суб'єкти господарювання, які відповідно до законодавства мають право здійснювати діяльність з надання фінансових послуг.

2. Споживачами фінансових послуг в Україні можуть бути:

- 1) фінансові установи;
- 2) державні органи;
- 3) фізичні та юридичні особи;
- 4) всі відповіді є правильними.

3. За функціональною ознакою в складі учасників ринку фінансових послуг виділяють:

- 1) емітентів фінансових активів;
- 2) індивідуальних та інституційних інвесторів;
- 3) інститути інфраструктури ринку;
- 4) всі відповіді є правильними.

4. За інституційною ознакою в складі учасників ринку фінансових послуг представлені:

- 1) кредитні спілки;
- 2) страхові компанії;
- 3) пайові та корпоративні інвестиційні фонди;

- 4) всі відповіді є правильними.
5. *Наданням фінансових послуг, за умови виконання вимог законодавства, можуть займатись:*
 - 1) суб'єкти господарювання, що мають укладені агентські угоди з уповноваженими банками на відкриття пунктів обміну валюти;
 - 2) суб'єкти господарювання, що надають послуги з фінансового лізингу на регулярній основі;
 - 3) суб'єкти господарювання, що систематично надають позики фінансовими активами;
 - 4) всі відповіді є правильними.

Тема 2. Поняття і класифікація фінансового посередництва

Питання для самостійної роботи

1. Загальна характеристика складу та діяльності депозитних інститутів на розвинутому ринку
2. Склад та особливості діяльності ощадних установ контрактного типу
3. Склад інвестиційних посередників та характеристика їх діяльності на розвинутому ринку
4. Види банків та особливості їх діяльності на розвинутих ринках
5. Практика діяльності недержавних пенсійних фондів у країнах з розвинутою економікою
6. Діяльність інвестиційних посередників на розвинутих ринках
7. Діяльність страхових компаній на розвинутих ринках

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення розкрити особливості механізмів фінансового посередництва на ринку фінансових послуг, розкрити проблемні аспекти функціонування банківських і небанківських фінансових установ на ринку фінансових послуг.

Завдання 1. Обґрунтуйте власне бачення проблемних питань:

1. Практика діяльності небанківських фінансових установ на розвинутих ринках
2. Проблеми функціонування та розвитку фінансового посередництва в Україні
3. Участь фінансових посередників у приватизації державного майна України.
4. Діяльність ощадних установ контрактного типу в країнах з розвинутою ринковою економікою
5. Особливості становлення та розвитку фінансового посередництва в країнах, що стали на шлях ринкових перетворень
6. Проблеми становлення та розвитку небанківського фінансового посередництва в Україні
7. Особливості створення та діяльності на розвинутих ринках хеджфондів.

Завдання 2. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. *Приватизація майна державних підприємств України за приватизаційні майнові сертифікати обумовила виникнення та розвиток діяльності таких фінансових посередників, як:*
 - 1) недержавні пенсійні фонди;
 - 2) інвестиційні фонди та інвестиційні компанії;
 - 3) лізингові компанії;
 - 4) компанії з управління активами.
2. *У більшості країнах Східної Європи, які встали на шлях ринкових перетворень, фінансове посередництво розвивається за:*
 - 1) ринково-орієнтованою моделлю;

- 2) банківсько-орієнтованою моделлю;
 - 3) змішаною моделлю;
 - 4) особливою національною моделлю.
3. За банківсько-орієнтованою моделлю фінансового посередництва фінансові посередники поділяються на такі типи:
- 1) депозитні інститути та ощадні установи контрактного типу;
 - 2) банківські установи та інвестиційні посередники;
 - 3) банківські установи та небанківські фінансові установи;
 - 4) депозитні інститути та небанківські фінансові посередники.
4. Змішана модель фінансового посередництва характеризується:
- 1) поєднанням в діяльності фінансових посередників як банківських, так і небанківських операцій;
 - 2) взаємопроникненням банківських і небанківських фінансових установ на ринки один одного;
 - 3) відсутністю чіткої регламентації з боку законодавства банківських і небанківських операцій;
 - 4) всі відповіді є вірними.
5. Проведення фінансової діяльності виключно на користь учасників фінансових установ на розвинутому ринку здійснюють:
- 1) страхові компанії;
 - 2) кредитні спілки та ощадні банки;
 - 3) інвестиційні фонди;
 - 4) трастові компанії.

Тема 3. Інституційна та сегментарна структура ринку фінансових послуг

Питання для самостійної роботи

1. Особливості діяльності фінансових установ, що надають фінансові послуги на фондовому ринку
2. Загальна характеристика діяльності страховиків та страхових посередників як оферентів страхових послуг
3. Умови функціонування організованого ринку фінансових послуг.
4. Причини реалізації фінансових операцій на стихійному ринку фінансових послуг
5. Особливості функціонування грошового ринку в економіці перехідного типу
6. Етапи становлення та розвитку фондового ринку в Україні
7. Особливості функціонування ринку позик в Україні

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення розкрити особливості інституційної та сегментарної структури ринку фінансових послуг.

Завдання 1. Обґрунтуйте власне бачення проблемних питань:

1. Використання інструментів грошового ринку для залучення заощаджень
2. Проблеми функціонування міжбанківського ринку в Україні
3. Законодавче регулювання діяльності фондового ринку в Україні
4. Фінансування діяльності суб'єктів господарювання за допомогою випуску цінних паперів
5. Проблеми та перспективи розвитку фондового ринку в Україні

6. Проблеми інтеграції українського ринку цінних паперів у європейський та світовий ринки
7. Порівняльна характеристика кредитної діяльності банків та небанківських фінансових установ
8. Проблеми функціонування валютного ринку в Україні

Завдання 2. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. *Випуск інвестиційних сертифікатів здійснює:*

- 1) корпоративний інвестиційний фонд;
- 2) компанія з управління активами пайового інвестиційного фонду;
- 3) торговець цінними паперами;
- 4) інвестиційний банк.

2. *Призначення первинного фондового ринку полягає в:*

- 1) забезпеченні обороту цінних паперів;
- 2) публічному або закритому розміщенні випущених цінних паперів на ринку;
- 3) зміні власника цінного паперу;
- 4) забезпеченні ліквідності цінних паперів.

3. *Властивостями позикового капіталу є:*

- 1) здатність до самозростання;
- 2) передача в користування на необмежений термін часу;
- 3) незмінна ціна;
- 4) 1-ша і 3-тя відповіді є правильними.

4. *Кредиторами на ринку позик можуть бути:*

- 1) банки;
- 2) кредитні спілки;
- 3) фінансові компанії;
- 4) всі відповіді є вірними.

5. *Формою руху позикового капіталу є:*

- 1) цінні папери;
- 2) гроші як засіб обігу;
- 3) гроші як засіб нагромадження;
- 4) кредит.

Тема 4. Фінансові послуги на грошовому ринку

Питання для самостійної роботи

1. Спільні та відмінні риси між терміновими депозитами та ощадними сертифікатами банків
2. Сучасні тенденції розвитку ринку термінових банківських депозитів
3. Механізми обчислення доходу за банківськими депозитами
4. Механізми здійснення депозитних операцій Національним банком України
5. Обмеження щодо залучення коштів на депозитні рахунки кредитних спілок
6. Правила відкриття та обслуговування банківських рахунків
7. Напрями використання банківських платіжних карток
8. Послуги фінансових установ з купівлі-продажу дорожніх чеків
9. Сучасні тенденції розвитку ринку розрахункових послуг
10. Механізм формування доходу фінансових установ за надання розрахункових послуг
11. Механізм формування доходу посередника при здійсненні обліку векселя.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення розкрити особливості надання фінансових послуг банками і небанківськими фінансовими установами на ринку грошей, а також звернути увагу на перспективах розвитку новітніх фінансових послуг на даному ринку.

Завдання 1. Обґрунтуйте власне бачення проблемних питань:

1. Сучасна практика та особливості надання депозитних послуг банківськими установами
2. Послуги фінансових установ щодо забезпечення грошових платежів
3. Особливості функціонування міжнародних та національних платіжних систем
4. Використання банківських платіжних карток в сучасних розрахунках
5. Проблеми захисту інтересів вкладників банків і небанківських фінансових установ
6. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: необхідність його створення та особливості функціонування в Україні
7. Депозитна політика банку: її суть та особливості формування
8. Сучасна практика та особливості надання розрахункових послуг банківськими установами
9. Практика та проблеми розвитку в Україні новітніх розрахункових послуг

Завдання 2. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. Відповідно до банківської практики до комісійних операцій з векселем належить:
 - 1) інкасування векселя;
 - 2) врахування векселя;
 - 3) переврахування векселя;
 - 4) авалування векселя.
2. Корпоративні платіжні картки призначені для використання:
 - 1) фізичними особами;
 - 2) фізичними особами - підприємцями;
 - 3) юридичними особами;
 - 4) 2-га і 3-тя відповіді є вірними.
3. Еквайринг являє собою:
 - 1) процес випуску платіжних карток;
 - 2) діяльність щодо технологічного обслуговування торговців та виконання розрахунків за операції, які здійснені із застосуванням платіжних карток;
 - 3) процес укладення договору про участь або членство з платіжною організацією платіжної системи;
 - 4) послугу щодо надання виписки про стан карткового рахунку клієнта.
5. За порушення граничних термінів здійснення переказу коштів банківські установи сплачують клієнтам пеню у розмірі:
 - 1) 0,1 відсотка від суми простроченого платежу за кожен день прострочення;
 - 2) 0,5 відсотка від суми простроченого платежу за кожен день прострочення;
 - 3) який не перевищує 10 % від суми переказу;
 - 4) 1-ша і 3-тя відповіді є вірними.

Тема 5. Фінансові послуги на фондовому ринку

Питання для самостійної роботи

1. Суть та види діяльності з управління активами інституційних інвесторів
2. Види депозитарної діяльності на фондовому ринку
3. Загальні умови одержання ліцензій на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку
4. Дохід брокерських контор, його складові та порядок формування
5. Зміст андеррайтингу та його види; механізм реалізації «класичного андеррайтингу»

6. Особливості діяльності корпоративного та пайового інвестиційних фондів
7. Особливості формування активів інвестиційних та недержавних пенсійних фондів
8. Механізм формування доходу компаній з управління активами

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення розкрити особливості надання фінансових послуг банками і небанківськими фінансовими установами на фондовому ринку, а також звернути увагу на проблеми і перспективи розвитку ринку цінних паперів в Україні.

Завдання 1. *Обґрунтуйте власне бачення проблемних питань:*

1. Практика та проблеми діяльності торговців цінними паперами в Україні
2. Сучасна практика та проблеми надання фінансових послуг з розміщення цінних паперів
3. Механізм взаємовідносин брокера і клієнта
4. Діяльність брокерів на розвинутих фінансових ринках
5. Андеррайтинг та етапи його проведення
6. Сучасна практика та проблеми розміщення боргових зобов'язань України на світових ринках
7. Законодавче регулювання діяльності диверсифікованих та венчурних інвестиційних фондів в Україні
8. Порівняльна характеристика діяльності диверсифікованих та венчурних інвестиційних фондів
9. Порівняльна характеристика привабливості депозитних послуг банківських установ та послуг зі спільного інвестування

Тема 6. Фінансові послуги на валютному ринку

Питання для самостійної роботи

1. Види діяльності уповноважених фінансових установ
2. Умови відкриття пунктів обміну валют
3. Характеристика валютних операцій, що пов'язані з рухом капіталу
4. Особливості реалізації валютно-обмінних операцій
5. Валютний арбітраж, його суть та види
6. Чинники вибору форми міжнародних розрахунків
7. Механізм реалізації інкасової форми розрахунків
8. Механізм здійснення міжнародних розрахунків за допомогою векселів

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення розкрити особливості надання фінансових послуг на валютному ринку, а також звернути увагу на проблеми і перспективи розвитку валютного ринку України.

Завдання 1. *Обґрунтуйте власне бачення проблемних питань:*

1. Законодавче регулювання діяльності на валютному ринку України
2. Діяльність НБУ на валютному ринку України
3. Особливості діяльності уповноважених банків в Україні
4. Практика діяльності небанківських фінансових установ на валютному ринку України
5. Особливості застосування касових та термінових операцій на валютному ринку України
6. Участь фінансових посередників у реалізації міжнародних розрахунків
7. Акредитивна форма міжнародних розрахунків
8. Міжнародні розрахунки з використанням векселів і чеків
9. Валютний арбітраж та механізм його застосування

10. Механізми мінімізації ризиків на валютному ринку.

Завдання 2. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. *Валютний арбітраж являє собою:*

- 1) купівлю (продаж) іноземної валюти з метою розміщення заощаджень;
- 2) купівлю (продаж) валюти з метою одержання доходу;
- 3) купівлю (продаж) валюти для одержання курсового прибутку;
- 4) купівлю валюти з метою виконання зобов'язань перед нерезидентами.

2. *Простий валютний арбітраж - це арбітраж, що здійснюється з:*

- 1) однією валютою;
- 2) двома валютами;
- 3) трьома валютами;
- 4) більшою кількістю валют.

3. *Угода-репо це:*

- 1) угода, пов'язана з купівлею іноземної валюти на визначених умовах у майбутньому;
- 2) угода, пов'язана з продажем іноземної валюти на визначених умовах у майбутньому;
- 3) термінова угода, за якою власник валюти продає її контрагенту з зобов'язанням викупити її у майбутньому за більш високим курсом;
- 4) ф'ючерсна угода, укладена без покриття.

4. *Співвідношення вимог і зобов'язань банку в іноземній валюті визначає його:*

- 1) валютні резерви;
- 2) валютні зобов'язання;
- 3) валютну стратегію;
- 4) валютну позицію.

5. *Генеральні ліцензії на здійснення валютних операцій можуть одержати:*

- 1) банки та небанківські фінансові установи, що є резидентами України;
- 2) іноземні банки та іноземні небанківські фінансові установи;
- 3) суб'єкти господарювання, що регулярно здійснюють валютні операції;
- 4) всі відповіді є вірними.

6. *Власник опіону на купівлю іноземної валюти розраховує на:*

- 1) підвищення курсу іноземної валюти у майбутньому;
- 2) зниження курсу іноземної валюти у майбутньому;
- 3) стабільність курсу іноземної валюти;
- 4) інше.

7. *Придбання валютних цінностей для проведення розрахунків за зовнішньо економічними контрактами здійснюється резидентами України:*

- 1) самостійно на Українській міжбанківській валютній біржі;
- 2) самостійно на Київській міжнародній фондовій біржі;
- 3) через уповноважені банки та небанківські фінансові установи на міжбанківському валютному ринку;
- 4) самостійно на міжнародних ринках.

8. *Виписування чека при реалізації міжнародних розрахунків здійснює:*

- 1) експортер;
- 2) банк експортера;
- 3) імпортер або його банк;
- 4) всі відповіді є вірними.

9. *Серед нижченаведених найбільш надійною формою міжнародних розрахунків є:*

- 1) інкасова;
- 2) чекова;
- 3) акредитивна;
- 4) банківський переказ.

10. *До поточних торговельних операцій належать:*

- 1) купівля-продаж дорожніх чеків за готівку;
- 2) кредитні операції банків;
- 3) розрахунки між суб'єктами господарювання - резидентами і суб'єктами господарювання - нерезидентами за поставленими товарами;
- 4) переказ валютних цінностей за кордон.

Тема 7. Фінансові послуги на валютному ринку

Питання для усного опитування та дискусії

1. Особливості іпотечного кредитування.
2. Особливості надання консорціумних кредитів.
3. Механізм взаємодії учасників лізингової угоди.
4. Види та форми лізингових операцій.
5. Привабливість факторингових послуг для їх оферентів та споживачів.
6. Види довірчих операцій та особливості їх реалізації.
7. Особливості надання кредитних послуг кредитними спілками.
8. Особливості надання позик ломбардами.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення розкрити особливості надання фінансових послуг на ринку позик, а також звернути увагу на проблеми і перспективи розвитку ринку позики в Україні.

Завдання 1. Обґрунтуйте власне бачення проблемних питань:

1. Сучасна практика та проблеми короткострокового кредитування суб'єктів господарювання
2. Практика та проблеми середньо- та довгострокового кредитування в Україні
3. Аналіз вітчизняної практики іпотечного кредитування
4. Сучасна практика та проблеми надання банківськими установами споживчих кредитів
5. Розвиток кредитних послуг банківських установ
6. Сучасна практика та проблеми здійснення лізингових операцій в Україні
7. Особливості та проблеми реалізації факторингових операцій в Україні
8. Сучасна практика та проблеми надання довірчих послуг банківськими установами
9. Сучасна практика та проблеми надання кредитних послуг ломбардами
10. Аналіз вітчизняної практики надання споживчих кредитів кредитними спілками
11. Розвиток кредитних послуг небанківських фінансових установ

Тема 8. Фінансові послуги з управління ризиком

Питання для усного опитування та дискусії

1. Механізм реалізації прямої та непрямой банківської гарантії.
2. Види ризиків, що супроводжують життя громадян.
3. Відмінності між обов'язковим та добровільним страхуванням.
4. Види страхування, що обмежують фінансові ризики суб'єктів господарювання.
5. Суть страхування життя та його види.
6. Види фінансових установ, що надають послуги з недержавного пенсійного забезпечення.
7. Функціональні обов'язки адміністраторів недержавних пенсійних фондів.
8. Особливості формування активів недержавних пенсійних фондів.
9. Функціональні обов'язки зберігача пенсійного фонду.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення розкрити особливості надання фінансових послуг з управління ризиком на фінансовому ринку, а також звернути увагу на можливості застосування новітніх способів і послуг з мінімізації фінансових ризиків.

Завдання 1. *Обґрунтуйте власне бачення проблемних питань:*

1. Фінансовий ризик: його суть, види та прояви
2. Зовнішні та внутрішні механізми мінімізації фінансових ризиків
3. Методи хеджування фінансових ризиків та можливості їх застосування в Україні
4. Страхування фінансових ризиків
5. Сучасна практика та проблеми надання гарантійних послуг банківськими установами
6. Аналіз діяльності фінансових установ з надання порук
7. Сучасна практика надання послуг із страхування життя
8. Діяльність банків щодо надання послуг з недержавного пенсійного забезпечення
9. Аналіз діяльності недержавних пенсійних фондів в Україні
10. Проблеми недержавного пенсійного забезпечення в Україні
11. Практика надання послуг із страхування життя та пенсій в країнах з розвинутою ринковою економікою
12. Порівняльний аналіз діяльності з недержавного пенсійного забезпечення в страхових організаціях і недержавних пенсійних фондах

Завдання 2. *Дайте правильну відповідь на тестові питання:*

1. *Які із нижчепаведених чинників мають вплив на обсяги і структуру заощаджень у суспільстві?*
 - 1) рівень життя та величина доходів населення;
 - 2) соціальна структура суспільства;
 - 3) рівень інфляції в країні та стабільність національної грошової одиниці;
 - 4) всі відповіді є правильними.
2. *Передача коштів від заощаджувачів до позичальників за допомогою фінансових посередників вважається:*
 - 1) прямим фінансуванням;
 - 2) опосередкованим фінансуванням;
 - 3) внутрішнім фінансуванням;
 - 4) зовнішнім фінансуванням.
3. *Пропорція, в якій одиниця поточного споживання обмінюється на майбутнє споживання, це:*
 - 1) доходність неринкових фінансових інструментів;
 - 2) ринкова процентна ставка;
 - 3) темп інфляції;
 - 4) індекс інфляції.
4. *У плановій економіці:*
 - 1) ринок кредитних послуг активно функціонував і розвивався;
 - 2) визначеними державними інститутами надавались окремі фінансові послуги;
 - 3) мала місце конкуренція між offerентами кредитних послуг;
 - 4) всі відповіді є правильними.
5. *Чинниками, що впливають на ціну фінансової послуги, є:*
 - 1) пропозиція фінансових послуг на ринку;
 - 2) державне регулювання процесу ціноутворення на ринку фінансових послуг;
 - 3) ступінь ризику, що виникає в процесі надання послуги;
 - 4) всі відповіді є правильними.

6. *Намірами фінансового посередника в процесі надання фінансової послуги є:*
- 1) одержання прибутку;
 - 2) мінімізація витрат;
 - 3) обмеження або уникнення ризику, що може виникнути під час реалізації фінансової операції;
 - 4) всі відповіді є правильними.
7. *Інвестиційні заощадження громадян призначені:*
- 1) для купівлі товарів тривалого користування;
 - 2) на непередбачений випадок і старість;
 - 3) для вкладення у фінансові активи;
 - 4) для поточних потреб.
8. *Заощадження населення на непередбачений випадок та старість залучаються:*
- 1) кредитними спілками;
 - 2) недержавними пенсійними фондами;
 - 3) страховиками, що надають послуги зі страхування життя;
 - 4) 2-га і 3-тя відповіді є правильними.
9. *Поточні заощадження громадян акумулюються на:*
- 1) карткових банківських рахунках;
 - 2) термінових депозитних рахунках у банках та кредитних спілках;
 - 3) особових рахунках в недержавних пенсійних фондах;
 - 4) всі відповіді є правильними.
10. *Наміри заощаджувачів і позичальників капіталу на ринку фінансових послуг:*
- 1) збігаються;
 - 2) є протилежними;
 - 3) залежать від рівня інфляції в країні;
 - 4) залежать від стратегії економічного розвитку країни.

Тема 9. Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг

Питання для усного опитування та дискусії

1. Умови призупинення та анулювання ліцензій на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку
2. Умови ліцензування фінансових установ в Україні
3. Заходи впливу Національного банку України до порушників банківського законодавства та вимог нормативних актів щодо надання банківських послуг.
4. Заходи впливу Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку до порушників законодавства про цінні папери.
5. Заходи впливу Нацфінпослуг за порушення порядку і правил надання фінансових послуг
6. Основні проблеми державного регулювання ринку фінансових послуг в Україні
7. Напрями вдосконалення державного регулювання фінансового сектора економіки України.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення розкрити особливості державного регулювання ринку фінансових послуг, а також звернути увагу на напрями удосконалення державного регулювання фінансового сектора економіки України.

Завдання 1. Обгрунтуйте власне бачення проблемних питань:

1. Сучасна практика та проблеми державного регулювання фінансового сектора економіки

2. Повноваження та діяльність Національного банку України щодо регулювання банківських послуг в Україні
3. Повноваження Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо регулювання діяльності професійних учасників ринку
4. Державне регулювання неоканківського фінансового сектора в Україні
5. Регулювання діяльності фінансових установ в Україні
6. Особливості регулювання діяльності кредитних спілок
7. Специфіка державного нагляду та контролю за діяльністю ломбардів
8. Особливості державного регулювання діяльності недержавних пенсійних фондів
9. Специфіка державного нагляду та контролю за діяльністю фінансових компаній
10. Державне регулювання діяльності інститутів спільного інвестування
11. Державне регулювання діяльності інститутів інфраструктури ринку фінансових послуг.
12. Практика діяльності саморегулювних організацій професійних учасників ринку фінансових послуг
13. Аналіз законодавчого та нормативно-правового забезпечення діяльності: кредитних спілок, ломбардів, недержавних пенсійних фондів, інститутів спільного інвестування, депозитарних установ, компаній з управління активами, страхових посередників
14. Державне регулювання ринку фінансових послуг в розвинутих країнах

Завдання 2. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. *Завдання державного регулювання ринку фінансових послуг в Україні полягають у:*
 - 1) монополізації ринку окремими його учасниками;
 - 2) створенні умов для одержання найвищого доходу оферентами фінансових послуг;
 - 3) забезпеченні ліквідності і прозорості ринку;
 - 4) створенні умов для міжнародного "переливання" капіталу.
2. *Державне регулювання ринку фінансових послуг здійснюється у формі:*
 - 1) розробки правил надання фінансових послуг державними органами;
 - 2) розробки податкового законодавства;
 - 3) роздержавлення і приватизації державного майна;
 - 4) ліцензування професійної діяльності на ринку фінансових послуг.
3. *Серед нижчезазначених оберіть ті державні органи, що не здійснюють безпосередньої регулюючої діяльності на ринку фінансових послуг:*
 - 1) Верховна Рада України;
 - 2) Національний банк України;
 - 3) Антимонопольний комітет України;
 - 4) Комітет у справах захисту прав споживачів товарів і послуг.
4. *Координацію державного регулювання процесів, пов'язаних з обігом цінних паперів в Україні, здійснює:*
 - 1) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;
 - 2) Координаційна Рада;
 - 3) Національний банк України;
 - 4) Міністерство фінансів України.
5. *Ліцензування професійної діяльності на ринку цінних паперів здійснює:*
 - 1) Верховна Рада України;
 - 2) Міністерство фінансів України;
 - 3) Національний банк України;
 - 4) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.
6. *Ліцензування діяльності небанківських фінансових установ на валютному ринку забезпечує:*
 - 1) Українська міжбанківська валютна біржа;
 - 2) Національний банк України;

- 3) Міністерство фінансів України;
 - 4) Національна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України.
7. До Державного реєстру фінансових установ, що ведеться Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, вноситься інформація про:
- 1) корпоративні інвестиційні фонди;
 - 2) компанії з управління активами;
 - 3) торговців цінними паперами;
 - 4) всі відповіді є вірними.
8. Порядок та умови здійснення депозитарної діяльності учасниками Національної депозитарної системи України встановлюються:
- 1) Верховною Радою України;
 - 2) Кабінетом Міністрів України;
 - 3) Національним банком України;
 - 4) Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Методичні рекомендації щодо виконання аналітичної роботи

Аналітична робота – це одна з форм наукової роботи студентів, що виконується ними самостійно. Мета написання: вміння пов'язати теоретичні знання з практикою, розвинути навички роботи з науковою і навчальною літературою, навчитися популярно викладати складні питання.

Для студентів денної форми навчання аналітична робота з Ринку фінансових послуг виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи студента. Тема роботи у формі наукової роботи обирається студентом добровільно і закріплюється за ним викладачем на початку семестру. Підготовка аналітичної роботи у такій формі передбачає: вибір теми, підбір та опрацювання літератури за темою, складання плану роботи, виклад основних ідей та пропозицій автора, захист роботи на практичному занятті або під час консультацій на кафедрі.

Студенти виконують письмову аналітичну роботу самостійно з одержанням необхідних консультацій від науково-педагогічного працівника протягом семестру. Форма контролю – перевірка та захист письмових робіт. Підготовлена робота повинна відповідати таким вимогам:

- об'єктивність проведеного дослідження студентом;
- дотримання принципу науковості;
- логічна структурованість тексту;
- точність і лаконічність викладу матеріалу;
- самостійність мислення;
- огляд літературних джерел з теми дослідження;
- творчий характер дослідження;
- уміння донести думки, викладені у реферативному повідомленні, до слухачів (захист реферативного повідомлення);
- рівень оригінальності: не нижче 60%.

Аналітична робота повинна мати таку структуру:

- титульна сторінка;
- зміст (план роботи);
- вступ;
- основна частина;
- висновки та пропозиції;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Оформлення самостійної роботи здійснюється відповідно до загальних вимог, що висуваються до наукових робіт, згідно з ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання».

Обсяг основної частини роботи складає до 25 сторінок тексту формату А4, розмір шрифту – 14 кегль, міжрядковий інтервал – 1,5). Кожна сторінка обмежується полями: зліва - 30 мм, справа - 10 мм, зверху - 20 мм, знизу - 20 мм. Нумерація сторінок проставляється у правому верхньому куті, починаючи зі змісту роботи. Титульний аркуш вважається першою сторінкою і номер на ньому не ставиться.

Теми для виконання аналітичної роботи

1. Сучасний стан ринку накопичувального пенсійного забезпечення та пріоритети його розвитку
2. Ринок банківських послуг України: стан і особливості розвитку
3. Особливості фінансових послуг кредитних спілок
4. Характеристика розвитку ринку фінансових послуг ломбардів
5. Сучасний стан ринку страхового захисту України
6. Фінансові послуги фінансових установ та інших юридичних осіб (лізингодавців)
7. Розвиток кредитних послуг банківських установ України
8. Сучасна практика та особливості надання депозитних послуг банківськими установами
9. Розвиток кредитних послуг небанківських фінансових установ
10. Сучасна практика надання фінансових послуг із страхування життя в Україні
11. Особливості становлення та розвитку фінансових послуг інвестиційних фондів в Україні
12. Фінансові послуги хеджфондів: проблеми та перспективи розвитку в Україні
13. Порівняльна характеристика фінансових послуг з недержавного пенсійного забезпечення в страхових організаціях і недержавних пенсійних фондах
14. Фінансові послуги з управління майном та особливості їх розвитку в Україні
15. Фінансові послуги інститутів спільного інвестування: проблеми та перспективи розвитку в Україні

1.5. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку

Питання для підсумкового контролю

1. Фінансові послуги в системі ринкових відносин.
2. Ринок фінансових послуг: поняття, функції та значення.
3. Місце ринку фінансових послуг у фінансовій системі.
4. Ринок фінансових послуг та його роль у перерозподілі фінансових ресурсів.
5. Становлення та розвиток ринку фінансових послуг в Україні.
6. Право на здійснення операцій та законодавче регулювання договорів із надання фінансових послуг.
7. Фінансове посередництво та небанківські фінансові посередники.
8. Суб'єкти ринку фінансових послуг та їх класифікація.
9. Умови формування і функціонування кредитних спілок
10. Держава як суб'єкт ринку фінансових послуг.
11. Нормативно-правове забезпечення концесій
12. Фінансове посередництво: поняття та значення.
13. Ринок банківських послуг – складова ринку фінансових послуг
14. Небанківські фінансові посередники на ринку фінансових послуг
15. Реєстрація емісії цінних паперів
16. Організаційні правила та умови початку діяльності фінансових установ

17. Порядок створення, діяльності і ліквідація фінансових установ
18. Характеристика реєстраторів як учасників ринку фінансових послуг.
19. Завдання й функції фінансових інститутів та механізм їх реалізації на ринку фінансових послуг.
20. Види операцій, що надаються фінансовими інститутами.
21. Методи структуризації ринку фінансових послуг.
22. Поняття сегментації ринку фінансових послуг.
23. Структура ринку фінансових послуг та їх характеристика її складових.
24. Особливості довірчих (трастових) операцій.
25. Гарантійні послуги.
26. Послуги розрахунково-касового обслуговування.
27. Торгівля цінними паперами як вид фінансових послуг
28. Загальна характеристика ломбардних послуг
29. Сутність та структура грошового ринку.
30. Організація та особливості функціонування депозитного ринку.
31. Операції з інструментами грошового ринку.
32. Вибір фінансового посередника на грошовому ринку.
33. Обліковий ринок та його особливості.
34. Операції на міжбанківському ринку.
35. Валютний ринок та операції його місце на ринку фінансових послуг.
36. Основні операції форвардного ринку.
37. Ринок фінансових послуг у системі міжнародних розрахунків.
38. Характеристика валютних операцій
39. Курсова політика Національного банку України та валютне регулювання.
40. Класифікація та види позик, що надаються, їх забезпечення.
41. Факторингові операції кредитного ринку
42. Види та форми лізингових операцій на ринку позик
43. Фінансовий лізинг
44. Інститути спільного інвестування та їх класифікація в Україні
45. Банківські кредитні послуги
46. Клірингові послуги на фондовому ринку.
47. Пайові та корпоративні інвестиційні фонди
48. Види фінансового та валютного ризиків.
49. Способи та методи зниження ризику. Стратегія управління ними.
50. Страхування ризиків на ринку фінансових послуг.
51. Поняття, елементи та стан інфраструктури ринку фінансових послуг.
52. Ринок страхових послуг в Україні
53. Державне регулювання страхової діяльності
54. Операції на біржовому валютному ринку
55. Національний банк та його уповноважені органи як фінансові інститути державного регулювання ринку фінансових послуг.
56. Операції на міжбанківському валютному ринку
57. Завдання та функції Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України.
58. Правове забезпечення надання фінансових послуг
59. Ліцензування діяльності фінансових установ
60. Завдання, функції та повноваження Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України

Структура залікового білета

1. Розкрийте характерні риси депозитних послуг ринку грошей.
2. **Тестові завдання:**
 1. *Кредиторами на ринку позик можуть бути:*

- 1) банки;
 - 2) кредитні спілки;
 - 3) фінансові компанії;
 - 4) всі відповіді є вірними.
2. *Формою руху позикового капіталу є:*
- 1) цінні папери;
 - 2) гроші як засіб обігу;
 - 3) гроші як засіб нагромадження;
 - 4) кредит.
3. *Формами діяльності посередників на ринку фінансових послуг є:*
- 1) реєстрація прав власності на цінні папери;
 - 2) акумуляція заощаджень населення;
 - 3) котирування цінних паперів на біржі;
 - 4) депозитарна діяльність з цінними паперами.
4. *Пряме фінансування забезпечується шляхом передачі вільного капіталу:*
- 1) від банку до позичальника;
 - 2) від кредитної спілки до позичальника;
 - 3) від власника коштів до позичальника;
 - 4) від інвестиційного фонду до позичальника.
5. *Розвиток нетрадиційних банківських послуг в Україні обумовлений:*
- 1) зниженням рівня доходності традиційних банківських операцій;
 - 2) посиленням конкуренції між банківськими та небанківськими фінансовими установами;
 - 3) необхідністю надання клієнтам повного переліку фінансових послуг;
 - 4) всі відповіді є вірними.
6. *Недержавні пенсійні фонди в Україні вважаються:*
- 1) ощадними установами контрактного типу;
 - 2) депозитними інститутами;
 - 3) інвестиційними посередниками;
 - 4) небанківськими фінансовими установами.
7. *Сучасний стан небанківського фінансового посередництва в Україні характеризується:*
- 1) незначного участю небанківських фінансових установ у непрямому фінансуванні суб'єктів господарювання;
 - 2) відсутністю або недостатнім захистом клієнтів небанківських фінансових установ;
 - 3) наявністю недоліків в організаційно-економічних механізмах функціонування небанківських фінансових установ;
 - 4) всі відповіді є вірними.
8. *За принципами організації в складі ринку фінансових послуг виділяють:*
- 1) фондовий ринок;
 - 2) валютний ринок;
 - 3) ринок позикового капіталу;
 - 4) стихійний ринок.
9. *З нижченаведених оберіть ті функції, що виконує грошовий ринок:*
- 1) формування пропозиції низько ліквідних грошових засобів;
 - 2) створення умов для функціонування фондових бірж;
 - 3) трансформація грошового капіталу у позиковий капітал;
 - 4) забезпечення обігу довготермінових цінних паперів.
10. *Ліквідний фондовий ринок характеризується:*
- 1) оборотом ліквідних цінних паперів;
 - 2) своєю здатністю негайно задовольнити пропозиції купівлі-продажу цінних паперів за ринковою ціною;
 - 3) частими угодами купівлі-продажу цінних паперів;
 - 4) високим попитом на цінні папери.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:



2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 9 лекційних занять за денною формою навчання. Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

Таблиця 2.1

Розподіл балів здобутих студентом під час лекцій

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Денна	9	1,1	2,2	3,3	4,4	5,6	6,7	7,8	8,9	10,0

2.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 9 семінарських занять за денною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п.4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол № 14).

2.4. За виконання самостійної студенти можуть набрати максимальну кількість балів 20.

2.5. За семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку з навчальної дисципліни «Ринок фінансових», студент денної форми навчання може максимально одержати 30 балів.

3. Рекомендовані джерела

Тема 1

1. Вихор О. І., Лятамбор О. А., Унинець-Ходаківська В. П. Ринок фінансових послуг: Підручник. – К.: Кондор, 2009. – 358 с.
2. Горбач Л. М., Каун О. Б. Ринок фінансових послуг: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – 436 с.
3. Державне регулювання ринку цінних паперів у трансформаційній економіці України [Текст] / Г. І. Башнянин [та ін.]. - Львів : Ліга-Прес, 2014. - 201 с.
4. Діяльність інституційних інвесторів на фондовому ринку: теорія та практика [Текст] : монографія / В. Л. Пластун. - Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2014. - 330 с.
5. Еш В. М. Ринок фінансових послуг: підручник / В. М. Еш. – К. : Цнтрр учбової літератури, 2015. - 400с.
6. Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” №2664-III від 12 липня 2001 // Україна BUSINESS. -№35, 4-11 вересня 2001 року.
7. Ринок фінансових послуг [Текст] : зб. тест. завдань для студ. напряму підготов. "Міжнародні відносини" / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; уклад.: Фугало Т. В., Червінська Л. С. - Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2010. - 60 с.
8. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. - К. : Знання, 2010. - 532 с.
9. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни студ. заоч. форм навчання напряму підготов. "Фінанси і кредит" / Черкасова С. В. ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2010. - 84 с.
10. Фінансові послуги: проблеми теорії та практики [Текст] : [зб. наук. пр.] / [Успенко В. І. та ін.] ; Харк. нац. ун-т буд-ва та архіт., Харк. регіон. від-ня Спілки економістів України, Харк. союз страховиків. - Х. : Ексклюзив, 2013. - [267] с.

Тема 2

1. Близнюк В. П. Ринок фінансових послуг: навч. Посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування газузі знань 07 Управління та адміністрування / В. П. Близнюк, О. М. Іванюта. - Х., ХДУХТ, 2017. – 255с.
2. Вихор О. І., Лятамбор О. А., Унинець-Ходаківська В. П. Ринок фінансових послуг: Підручник. – К.: Кондор, 2009. – 358 с.
3. Горбач Л. М., Каун О. Б. Ринок фінансових послуг: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – 436 с.
4. Еш В. М. Ринок фінансових послуг: підручник / В. М. Еш. – К. : Цнтрр учбової літератури, 2015. - 400с.
5. Комплексна Програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року / Національний Банк; Постанова, Програма від 18.06.2015 р. №391 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.gada.gov.ua/laws/show/v0391500>-
6. Методичні рекомендації до практичних завдань з навчальної дисципліни "Ринок фінансових послуг" для студентів спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" усіх форм навчання [Текст] / Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця ; [уклад.: Внукова Н. М., Ачкасова С. А.]. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. - 59 с.

- 97 Ринок фінансових послуг [Текст] : зб. тест. завдань для студ. напряму підготов. "Міжнародні відносини" / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; уклад.: Фугало Т. В., Червінська Л. С. - Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2010. - 60 с.
8. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. - К. : Знання, 2010. - 532 с.
9. Ринок небанківських фінансових послуг: теорія, функціонування, стратегія економічного розвитку [Текст] : монографія / Конарівська О. Б. [та ін.] ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. - Рівне : НУВГП, 2016. - 252 с.
10. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для студ. спец. "Фінанси" усіх форм навчання / В. М. Грідасов, А. І. Кофонова, Є. В. Колмикова ; Донбас. держ. машинобуд. акад. - Краматорськ : [ДДМА], 2010. - 308 с.

Тема 3

1. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для студентів ден. і заоч. форм навчання спец. 8.03050801, 7.03050801 "Фінанси і кредит" / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; [уклад.: Черкасова С. В., Гаврилюк Г. Є.]. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2016. - 323 с.
2. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для студентів екон. спец. ден. та заоч. форм навчання з дисциплін "Ринок фінансових послуг", "Фінансовий ринок", "Політекономія", "Макроекономіка", "Гроші і кредит" і "Банківські операції" / Харків. ін-т фінансів Київ. нац. торг.-екон. ун-ту, Каф. фінансів і кредиту ; [уклад.: І. П. Косарева та ін.]. - Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2017. - 146 с.
3. Ринок ІРО [Текст] : монографія / В. П. Ільчук, Н. І. Гавриленко, І. В. Садчикова ; Черніг. нац. технол. ун-т. - Чернігів : Брагинець О. В. [вид.], 2016. - 226 с.
4. Ринок цінних паперів: особливості та фінансове забезпечення його функціонування [Текст] : монографія / Гавкалова Н. Л., Шутєєва О. Ю. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. - 183 с.
5. Розвиток інфраструктури фондового ринку як складової фінансової системи України [Текст] : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Коробка Ростислав Васильович ; Нац. банк України, Держ. вищ. навч. закл. "Укр. акад. банк. справи Нац. банку України". - Суми, 2013. - 22 с.
6. Розвиток фінансового ринку в Україні: проблеми та перспективи: [Колективна монографія] / під ред. д. е. н., проф. В.О. Онищенко. – Полтава: ПолтНТУ, 2013. – 373 с.
7. Самоорганізація фондового ринку в умовах глобальної невизначеності [Текст] : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.01 / Шкодіна Ірина Віталіївна ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Харків, 2014. - 39 с.
8. Теоретико-методологічні основи ціноутворення на ринку цінних паперів [Текст] : монографія / Мацелюх Наталія Петрівна ; Нац. ун-т держ. податк. служби України. - Бровари : АНФ ГРУП, 2015. - 321 с.
9. Фондовий ринок [Текст] : підручник : у 2 кн. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Знання, 2015 - 2016. - Кн. 1 / [В. Д. Базилевич та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф., чл.-кор. НАН України В. Д. Базилевича. - 2015. - 621 с
10. Функціонування та розвиток кредитного ринку України: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / Г. В. Миськів. - Львів : Растр-7, 2015. - 358, [1] с.

Тема 4

1. Близнюк В. П. Ринок фінансових послуг: навч. Посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування газузі знань 07 Управління та адміністрування / В. П. Близнюк, О. М. Іванюта. - Х., ХДУХТ, 2017. – 255с.
2. Вихор О. І., Лятамбор О. А., Унинець-Ходаківська В. П. Ринок фінансових послуг: Підручник. – К.: Кондор, 2009. – 358 с.

3. Луцишин О. О. Ринок фінансових послуг: Навчальний посібник. – Тернопіль: Економічна думка, 2006. – 192 с.
4. Ринок фінансових послуг [Текст] : зб. тест. завдань для студ. напряму підготов. "Міжнародні відносини" / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; уклад.: Фугало Т. В., Червінська Л. С. - Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2010. - 60 с.
5. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. - К. : Знання, 2010. - 532 с.
6. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни студ. заоч. форм навчання напряму підготов. "Фінанси і кредит" / Черкасова С. В. ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2010. - 84 с.
7. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для студ. спец. "Фінанси" усіх форм навчання / В. М. Грідасов, А. І. Кофонова, Є. В. Колмикова ; Донбас. держ. машинобуд. акад. - Краматорськ : [ДДМА], 2010. - 308 с.
8. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. / Д. І. Дема [та ін.] ; за заг. ред. канд. екон. наук, доц. Д. І. Деми. - Житомир : [Рута], 2010. - 384 с.
9. Розвиток фінансового ринку в Україні: проблеми та перспективи: [Колективна монографія] / під ред. д. е. н., проф. В.О. Онищенко. – Полтава: ПолтНТУ, 2013. – 373 с.
10. Фінансові послуги: проблеми теорії та практики [Текст] : [зб. наук. пр.] / [Успенко В. І. та ін.] ; Харк. нац. ун-т буд-ва та архіт., Харк. регіон. від-ня Спілки економістів України, Харк. союз страховиків. - Х. : Ексклюзив, 2013. - [267] с.

Тема 5

1. Інституційні аспекти розвитку ринку цінних паперів в Україні [Текст] : монографія / О. В. Болдуева ; Класич. приват. ун-т. - Запоріжжя : Класич. приват. ун-т, 2013. - 391 с.
2. Посткризовий розвиток фондового ринку: світові тенденції і національні особливості [Текст] : монографія / [Г. М. Азаренкова та ін.] ; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. - К. : УБС НБУ, 2013. - 278 с.
3. Ринок небанківських фінансових послуг України: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / Левченко Валентина Петрівна ; Держ. фіск. служба України, Ун-т держ. фіск. служби України. - Тернопіль : Осадца Ю. В. [вид.], 2017. - 429 с.
4. Ринок ІРО [Текст] : монографія / В. П. Ільчук, Н. І. Гавриленко, І. В. Садчикова ; Черніг. нац. технол. ун-т. - Чернігів : Брагинець О. В. [вид.], 2016. - 226 с.
5. Ринок цінних паперів: особливості та фінансове забезпечення його функціонування [Текст] : монографія / Гавкалова Н. Л., Шутєєва О. Ю. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. - 183 с.
6. Ринок фінансових послуг [Текст] : зб. тест. завдань для студ. напряму підготов. "Міжнародні відносини" / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; уклад.: Фугало Т. В., Червінська Л. С. - Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2010. - 60 с.
7. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для студ. спец. "Фінанси" усіх форм навчання / В. М. Грідасов, А. І. Кофонова, Є. В. Колмикова ; Донбас. держ. машинобуд. акад. - Краматорськ : [ДДМА], 2010. - 308 с.
8. Самоорганізація фондового ринку в умовах глобальної невизначеності [Текст] : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.01 / Шкодїна Ірина Віталіївна ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Харків, 2014. - 39 с.
9. Теоретико-методологічні основи ціноутворення на ринку цінних паперів [Текст] : монографія / Мацелюх Наталія Петрівна ; Нац. ун-т держ. податк. служби України. - Бровари : АНФ ГРУП, 2015. - 321 с.
10. Фондовий ринок [Текст] : підручник / [О. М. Мозговий та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О. М. Мозгового ; Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ : КНЕУ, 2013. - 543 с.

11. Фондовий ринок [Текст] : підручник : у 2 кн. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Знання, 2015 - 2016. - Кн. 1 / [В. Д. Базилевич та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф., чл.-кор. НАН України В. Д. Базилевича. - 2015. - 621 с

Тема 6

1. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. / Д. І. Дема [та ін.] ; за заг. ред. канд. екон. наук, доц. Д. І. Деми. - Житомир : [Рута], 2010. - 384 с.
2. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [Л. О. Омелянович та ін.] ; за ред. Л. О. Омелянович ; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Каф. фінансів. - Донецьк : [ДонНУЕТ], 2011. - 251 с.
3. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. / Н. В. Прямухіна ; Черкас. держ. технол. ун-т. - К. : Кондор, 2013. - 304 с.
4. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. / Д. І. Дема [та ін.] ; за заг. ред. канд. екон. наук, проф. Д. І. Деми. - 2-е вид., переробл. і допов. - К. : Алерта, 2013. - 375 с.
5. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для студентів ден. і заоч. форм навчання спец. 8.03050801, 7.03050801 "Фінанси і кредит" / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; [уклад.: Черкасова С. В., Гаврилюк Г. Є.]. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2016. - 323 с.
6. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посібник / М. О. Кужелев, Р. А. Герасименко, М. О. Лисенко ; Донец. нац. ун-т. - Донецьк : Східний видавничий дім, 2013. - 291 с.
7. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. / Д. І. Дема [та ін.] ; за заг. ред. канд. екон. наук, проф. Д. І. Деми. - 2-е вид., переробл. і допов. - К. : Алерта, 2013. - 375 с.
8. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для студентів екон. спец. ден. та заоч. форм навчання з дисциплін "Ринок фінансових послуг", "Фінансовий ринок", "Політекономія", "Макроекономіка", "Гроші і кредит" і "Банківські операції" / Харків. ін-т фінансів Київ. нац. торг.-екон. ун-ту, Каф. фінансів і кредиту ; [уклад.: І. П. Косарева та ін.]. - Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2017. - 146 с.
9. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти другого (магістер.) рівня спец. 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" галузі знань 07 "Управління та адміністрування" / О. П. Близнюк, О. М. Іванюта ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. - Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2017. - 255 с.
10. Фінансові послуги: проблеми теорії та практики [Текст] : [зб. наук. пр.] / [Успенко В. І. та ін.] ; Харк. нац. ун-т буд-ва та архіт., Харк. регіон. від-ня Спільки економістів України, Харк. союз страховиків. - Х. : Ексклюзив, 2013. - [267] с.

Тема 7

1. Близнюк В. П. Ринок фінансових послуг: навч. Посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування газузі знань 07 Управління та адміністрування / В. П. Близнюк, О. М. Іванюта. - Х., ХДУХТ, 2017. - 255с.
2. Вихор О. І., Лятамбор О. А., Унинець-Ходаківська В. П. Ринок фінансових послуг: Підручник. - К.: Кондор, 2009. - 358 с.
3. Горбач Л. М., Каун О. Б. Ринок фінансових послуг: Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2006. - 436 с.
4. Закон України "Про банки і банківську діяльність" від 07.12.2000 р. № 2121-III (із змінами та доповненнями).
5. Комплексна Програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року / Національний Банк; Постанова, Програма від 18.06.2015 р. №391 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0391500->
6. Луцишин О. О. Ринок фінансових послуг: Навчальний посібник. - Тернопіль: Економічна думка, 2006. - 192 с.

7. Методичні рекомендації до практичних завдань з навчальної дисципліни "Ринок фінансових послуг" для студентів спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" усіх форм навчання [Текст] / Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця ; [уклад.: Внукова Н. М., Ачкасова С. А.]. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. - 59 с.
8. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. / В. О. Онищенко, Т. М. Завора ; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка. - Полтава : ПолтНТУ, 2017. - 408 с.
9. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти другого (магістер.) рівня спец. 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" галузі знань 07 "Управління та адміністрування" / О. П. Близнюк, О. М. Іванюта ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. - Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2017. - 255 с.
10. Функціонування та розвиток кредитного ринку України: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / Г. В. Миськів. - Львів : Растр-7, 2015. - 358, [1] с.

Тема 8

1. Близнюк В. П. Ринок фінансових послуг: навч. Посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування газузі знань 07 Управління та адміністрування / В. П. Близнюк, О. М. Іванюта. - Х., ХДУХТ, 2017. – 255с.
2. Вихор О. І., Лятамбор О. А., Унинець-Ходаківська В. П. Ринок фінансових послуг: Підручник. – К.: Кондор, 2009. – 358 с.
3. Горбач Л. М., Каун О. Б. Ринок фінансових послуг: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – 436 с.
3. Ринок фінансових послуг [Текст] : зб. тест. завдань для студ. напряму підготов. "Міжнародні відносини" / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; уклад.: Фугало Т. В., Червінська Л. С. - Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2010. - 60 с.
4. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. - К. : Знання, 2010. - 532 с.
5. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни студ. заоч. форм навчання напряму підготов. "Фінанси і кредит" / Черкасова С. В. ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2010. - 84 с.
6. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для студ. спец. "Фінанси" усіх форм навчання / В. М. Грідасов, А. І. Кофонова, Є. В. Колмикова ; Донбас. держ. машинобуд. акад. - Краматорськ : [ДДМА], 2010. - 308 с.
7. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. / Д. І. Дема [та ін.] ; за заг. ред. канд. екон. наук, доц. Д. І. Деми. - Житомир : [Рута], 2010. - 384 с.
8. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [Л. О. Омелянович та ін.] ; за ред. Л. О. Омелянович ; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Каф. фінансів. - Донецьк : [ДонНУЕТ], 2011. - 251 с.
9. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. / Н. В. Прямухіна ; Черкас. держ. технол. ун-т. - К. : Кондор, 2013. - 304 с.
10. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. / Д. І. Дема [та ін.] ; за заг. ред. канд. екон. наук, проф. Д. І. Деми. - 2-е вид., переробл. і допов. - К. : Алерта, 2013. - 375 с.
11. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для студентів екон. спец. ден. та заоч. форм навчання з дисциплін "Ринок фінансових послуг", "Фінансовий ринок", "Політекономія", "Макроекономіка", "Гроші і кредит" і "Банківські операції" / Харків. ін-т фінансів Київ. нац. торг.-екон. ун-ту, Каф. фінансів і кредиту ; [уклад.: І. П. Косарева та ін.]. - Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2017. - 146 с.

Тема 9

1. Державне регулювання ринку цінних паперів у трансформаційній економіці України [Текст] / Г. І. Башнянин [та ін.]. - Львів : Ліга-Прес, 2014. - 201 с.
2. Діяльність інституційних інвесторів на фондовому ринку: теорія та практика [Текст] : монографія / В. Л. Пластун. - Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2014. - 330 с.

3. Еш В. М. Ринок фінансових послуг: підручник / В. М. Еш. – К. : Цнтрр учбової літератури, 2015. - 400с.
4. Регулювання фондового ринку [Текст] : [навч. посіб.] / Охріменко І. В., Стасіневич С. А. Краєвський В. М. - Київ : Компринт, 2016. - 143 с.
5. Закон України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”// ВВР. – 1996. – № 51. – ст. 292.
6. Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ (із змінами та доповненнями) // ВВР. – 1991. – № 47. – ст. 646.
7. Закон України “Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)” // ВВР. – 2001 – № 21. – ст. 103.
8. Закон України “Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні” // ВВР. – 1998. – № 15.
9. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. для студентів екон. спец. ден. та заоч. форм навчання з дисциплін "Ринок фінансових послуг", "Фінансовий ринок", "Політекономія", "Макроекономіка", "Гроші і кредит" і "Банківські операції" / Харків. ін-т фінансів Київ. нац. торг.-екон. ун-ту, Каф. фінансів і кредиту ; [уклад.: І. П. Косарева та ін.]. - Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2017. - 146 с.
10. Розвиток фінансового ринку в Україні: проблеми та перспективи: [Колективна монографія] / під ред. д. е. н., проф. В.О. Онищенко. – Полтава: ПолтНТУ, 2013. – 373 с.
11. Самоорганізація фондового ринку в умовах глобальної невизначеності [Текст] : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.01 / Шкодін Ірина Віталіївна ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Харків, 2014. - 39 с.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

- www.bank.gov.ua – офіційний сайт Національного банку України
- www.nfp.gov.ua - офіційний сайт Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг
- www.nssmc.gov.ua - офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
- www.stockmarket.gov.ua – офіційний сайт Системи розкриття інформації фондового ринку України
- www.minfin.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів України
- www.nbu.gov.ua – офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського
- www.securities.org.ua – офіційний сайт інтернет-бібліотеки "Цінні папери України"
- www.smida.gov.ua – офіційний сайт системи розкриття інформації на фондовому ринку України
- www.ukrse.kiev.ua – офіційний сайт Української фондової біржі
- www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державного комітету статистики України
- www.zakon.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної Ради України.

Розробник навчально-методичних матеріалів:

Викладач дисципліни – доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент

_____ Н. М. Ткачук

_____ 2018 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування

_____ 2018 року, протокол № ____.

Завідувач кафедри _____ В.П. Синчак

_____ 2018 року

Декан факультету управління та економіки _____ Т. В. Терещенко

_____ 2018 року

Погоджено методичною радою університету

_____ 2018 року, протокол № ____.

Голова методичної ради _____ В.Т. Савицький

_____ 2018 року